

ESPÈCIES AMB POBLACIONS AÏLLADES

CAVILAT *Cottus hispaniolensis*

BIOLOGIA I ECOLOGIA

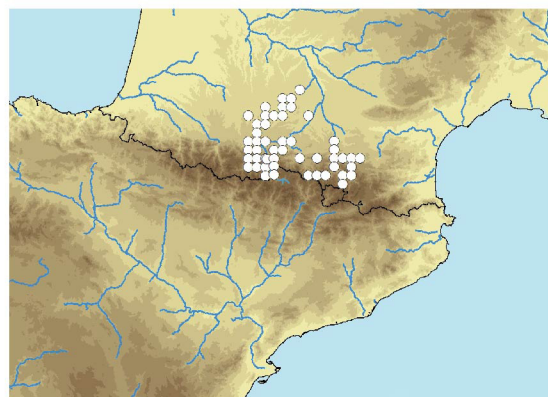
Viu en rius i torrents d'alta muntanya, on conviu amb la truita comuna (*Salmo trutta*), el seu principal depredador. Ocupa preferentment trams d'aigües oxigenades amb certa turbulència i substrat pedregós.

S'alimenta principalment d'invertebrats aquàtics, i ocasionalment també d'altres animalons, incloent els alevins de la truita. És un peix d'activitat nocturna que no sol exposar-se durant el dia, quan roman quiet en algun amagatall del fons. Per tant, és molt difícil d'observar.

Fortament territorial, el mascle escull un espai adequat on la femella fresa, sovint sota una pedra. La posta és ventilada i vigilada permanentment fins al moment de l'eclosió. Sembla que pot viure fins als cinc anys.

DISTRIBUCIÓ

Es tracta d'una espècie endèmica del vessant nord dels Pirineus, i més en concret de la conca de la Garona. És autòctona a la Val d'Aran, on actualment es troba extremadament amenaçada. Només és present en uns pocs trams, amb densitats molt baixes.

Mapa de distribució mundial de *Cottus hispaniolensis*.

ESTAT DE CONSERVACIÓ I ACTUACIONS

Les poblacions de cavilat de la Val d'Aran, es troben fortament amenaçades per l'aïllament respecte la resta de poblacions de la conca, i la migradesa dels seus estocs. La seva situació va empitjorar dràsticament arran dels aiguats del juny de 2013. De fet, podrien haver desaparegut d'aleshores ençà, ja que no se n'han detectat exemplars durant els darrers mostrejos.

Exemplar de Cavilat. Foto: X. Baller

En el marc del projecte LIFE+ LIMNOPIRINEUS s'ha previst la consolidació de les poblacions existents al vessant nord del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici. A fi d'evitar problemes de consanguinitat i garantir la viabilitat a llarg termini d'aquest nuclis, es planificaran reforçaments dins el Parc Nacional amb exemplars provinents de les poblacions de la resta de la Val. Tanmateix, previ a aquestes actuacions es durà a terme una diagnosi general de la situació de l'espècie a l'Aran.

LURONIUM *Luronium natans*

El *Luronium natans* és una petita herba aquàtica que creix arrelada al fons dels estanys, d'on surten rosetes de fulles i estolons. Algunes fulles són el·líptiques amb un llarg peciol que els permet arribar a la superfície de l'aigua. Té una gran capacitat de multiplicar-se per fragmentació dels estolons, fent poblacions que s'estenen pel fons inundat o pels marges que queden temporalment descoberts.

DISTRIBUCIÓ A LA PENÍNSULA IBÈRICA

A la península Ibèrica té poblacions molt disperses que marquen el límit sud-occidental de l'espècie. Aquest aïllament de les poblacions Ibèriques les fa especialment sensibles. Als Pirineus l'única població és a l'Estanho de Vilac, Val d'Aran.

Mapa de distribució de *Luronium natans* a la península Ibèrica.

Població de *Luronium natans* a l'Estanho de Vilac, Val d'Aran.
Foto: M. Ventura

RISCOS PER A LA CONSERVACIÓ

Espècie en regressió

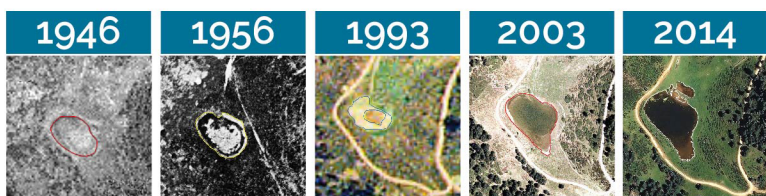
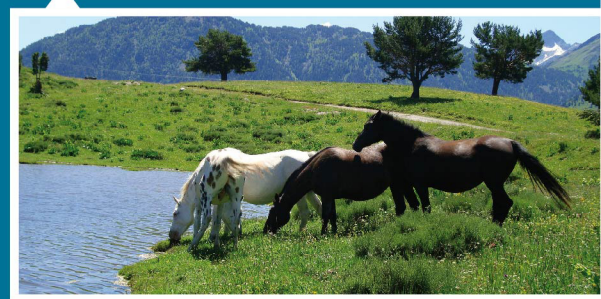
A tota la regió temperada d'Europa, *Luronium natans* és una espècie en regressió degut a l'alteració de les aigües continentals. Està inclosa dins de la Directiva Hàbitats de la Unió Europea com a espècie protegida.

Pèrdua d'hàbitat

La intensificació agrícola, els usos hidrològics, etc. són una amenaça per a les plantes aquàtiques en general, que veuen reduït el seu hàbitat a les escasses masses d'aigua poc alterades.

Tot i que el luronium és una planta bastant tolerant a l'eutrofització de les aigües on viu, l'excés de pressió per part del bestiar pot perjudicar-la (trepig dels marges i del fons, terbolesa de l'aigua, nitrificació).

Cavalls a l'Estanho de Vilac. Foto: E. Carrillo

L'Estanho de Vilac, un estanyet alterat

L'entrada artificial d'aigua a l'Estanho de Vilac en les darreres dècades, ha provocat canvis notables tant en l'extensió i profunditat de l'estany com en la mineralització de les seves aigües. Aquests canvis han facilitat la introducció de truites i l'entrada d'altres plantes aquàtiques que han ocasionat una important alteració del medi que ha afectat la població de *Luronium natans*. En els darrers anys, s'ha observat una forta disminució de la floració i de la producció de llavors en aquesta població.

LIFE LIMNOPIRINEUS

